

Рецензія
на підручник “Англійська мова. 10 клас. Профільний рівень”
(автор Л. Морська). – Тернопіль: Астон, 2018. – 288 с.

Сьогодні українські вчителі мають змогу обирати підручники, з допомогою яких вони навчатимуть учнів іноземної мови. Попри широкий діапазон вибору автентичних підручників, школярі мають можливість використовувати матеріали, розроблені українськими авторами, які, на нашу думку, все ж краще розуміють навчальні потреби учнів України порівняно із зарубіжними.

Нашу увагу привернув підручник з англійської мови для учнів 10 класу профільного рівня вивчення іноземних мов, розроблений Лілією Морською.

Належне вивчення змісту підручника і програмних вимог МОН України для десятикласників дає нам підстави стверджувати, що зміст структурних підрозділів підручника повною мірою відповідає зазначеним вище вимогам, спрямований на те, щоб учні комплексно мали змогу отримувати знання, формувати вміння і мовленнєві компетентності, що базуються на ціннісних орієнтаціях й активній практичній комунікативній діяльності. Система вправ і завдань, розроблена автором, забезпечує можливість десятикласникам навчитися вирішувати типові побутові й соціальні проблеми, пропонує умови, в яких вони можуть приміряти на себе низку соціальних ролей, взяти участь у спілкуванні у типових комунікативних ситуаціях, які спонукають до аналізу вчинків (як чужих, так і власних), формування вміння робити вибір з урахуванням ціннісних позицій та особистісних преференцій.

Основний текст підручника справляє враження ретельно структурованої і систематизованої праці. Навчальний матеріал презентований логічно, послідовно, з урахуванням внутрішньо предметних і міжпредметних зв'язків (зокрема помітна актуалізація знань учнів з географії, біології, комп'ютерних технологій, світової історії, історії України, мистецтва тощо).

Однією із переваг підручника вважаємо насичену науковість його змісту, оскільки подані в ньому поняття й факти відзначаються вірогідністю, систематизованістю (до прикладу, при висвітленні тематичного циклу “Painting” учням, поряд із завданнями і вправами різного роду, пропонується для ознайомлення й вивчення різнопланова мистецтвознавча інформація: жанри живопису, течії у мистецтві, їхні характерні ознаки й принципи відмінності, опис життєвого і творчого шляху відомих вітчизняних і зарубіжних художників; тематичний цикл “Science and Technologies” дає змогу учням опанувати технічні неологізми, зрозуміти сутність “зеленої енергетики”, технологій заощадження різних видів енергії, створення комфортних умов сучасного життя з використанням “розумних гаджетів” тощо, що спонукає учнів до формування й розвитку навичок наукового пошуку, аналізу опрацьованої інформації, ознайомлення з методами наукового пізнання).

Позитивом підручника вважаємо дидактичну доцільність запропонованої системи вправ, яка побудована з урахуванням принципів комунікативності, посиленості, послідовності, міцності засвоєння знань, індивідуалізації, компетентнісного й диференційованого підходів. Кожний розділ містить завдання для актуалізації, повторення і закріплення навчального матеріалу, які вміщені у спеціальних рубриках. Загалом використання певних умовних позначень, що сигналізують про відповідні рубрики (типологізація завдань за видами мовленнєвої діяльності та мовними навичками) забезпечує легку і зручну навігацію по підручнику. Вагомою перевагою у цьому аспекті є рубрика завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання, яка вже у 10-му класі пропонує школярам типові завдання у форматі зазначеного вище тесту, з метою їхньої належної підготовки до важливого навчального випробування.

Аналіз підручника дає право стверджувати, що його зміст успішно спрямований на формування предметної компетентності десятикласників, зокрема вмінь організувати взаємозв'язок своїх

знань, їх впорядкування, вирішення проблем і прийняття рішень (улагодження розбіжностей і конфліктів), самонавчання, подавати запит інформації і вмілого її самостійного пошуку, організувати взаємозв'язок минулих і сучасних подій, критичного ставлення до певних аспектів розвитку суспільства, культури, брати активну участь у дискусії, оцінюванні соціальних звичок, стилю життя тощо.

Достоїнством підручника є наявність у ньому пояснень граматичних правил і явищ у самому тексті вправ, а не в кінці як окремий підрозділ. Такий підхід, на нашу думку, виправдовує себе, оскільки під час виконання завдань учні не змушені щоразу гортати сторінки книжки до граматичного правила і назад, до вправи, що є досить часоємною роботою.

У тексті підручника є велика кількість таблиць, які виділяються певною кольоровою гамою, що знову ж таки полегшує навігацію і роботу з ним, а також численні фотографії, малюнки, ілюстрації, які доповнюють смислове наповнення текстів і завдань до них, що сприяє встановленню невимушеної, дружньої і комфортної атмосфери, створює відповідний естетичний ефект як на уроках, так і під час виконання домашнього завдання у позаурочний час.

Водночас у книжці подано тексти аудіофайлів до завдань, спрямованих на формування вмінь слухання, тобто за необхідності будь-який учень може звернутися до цього додатка, щоб з'ясувати незрозумілу під час аудіювання інформацію.

Як і кожна творча праця, підручник має діапазон аспектів для вдосконалення. Хочемо порадити автору звернути увагу на цілісніше дотримання тематичної канви кожного розділу: нерідко зміст вправ для формування граматичних навичок і вмінь певним чином відходить від тематичного стрижня, що частково погіршує системність розділу. Варто, на наш погляд, пропонувати граматичний матеріал на тематичному матеріалі розділу повною мірою.

Загалом, вважаємо за доцільне відзначити високу дидактичну цінність підручника "Англійська мова. 10 клас. Профільний рівень (автор Л. Морська)" і побажати його автору плідної праці й невтомності у створенні важливих навчально-методичних матеріалів з іноземних мов для розвитку нової української школи і генерації сучасних успішних школярів.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій
Київського національного лінгвістичного університету **Ю. В. Кузьменко**